

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F'oi'a, candu concedu ajut'oriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/3 galbini mon. sunat'oria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 16.

Braslovu 8 Martiu 24 Februaru

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Braslovu. (Date statistice asupra instructiunii publice si private in Brasiovu preste totu.)

Domnule Redactoru! La óresicare intrebari, care mi s'au facutu si mie mai alesu dela Bucuresci despre starea invetiamentului in Brasiovu, ne ertandume timpulu, adica ocupatiunile mele, a respunde la fiacare in parte, de-una-cam-data crediusemu, ca ar' fi de ajunsu, deca asiu indirepta pe fiacarele la Schematismulu publicatu aici la Ioane Gótt et filiu Henricu, unde incependu dela pag. 84 pana la 100 ar' afla mai totu ce dorescu. Intr'aceea lasu, ca cei mai pucini moldo-romani cunosc limb'a nemtiésca, dér' apoi acelu schematismu nu este esactu intru tóte, pentruca de ecs. scól'a comerciale si cea reale romanésca, deschise de 2 1/2 ani incóce, in acelasiu nu suntu memorate de locu.

Tóte scólele publice, mari si mici, de orice categoria, in Brasiovu suntu confesionali si numai unele private suntu lipsite de caracteru confesionale.

Le vomu enumera aici pe tóte, nu dupa alta regula, seu deca voiti, rangu, ci numai dupa vechimea loru.

Scótele cele mai vechi, adica secuñarie in Brasiovu suntu cele evangelice, seu deca voiti sasesci, unde adica confesiunea cu nationalitatea coincide, ca-ci toti sasii se tienu de confesiunea evangelica. De altmintrea suntu si pucini unguri ev. luterani (csángó).

Asia sasii evangelici au:

a) 1 gimnasiu mare de 4 clase (liceu), 1 gimnasiu micu si 1 seminaru pedagogicu cu 13 profesori de scientie si limbi, dintre cari 1 rectoriu, 1 conrectoriu, 3 de music'a vocale si instrumentale, 1 de gimnastica = 17. Profesorulu de limb'a romanésca lipsesce.

b) Scól'a reala cu 3 profesori ordinari, 1 pentru desemnu, 1 pentru limb'a romanésca, 1 de cantari = 6.

c) Scól'a populara (normala) in cetate cu 6 docenti.

d) Scól'a de fetitie cu 5 clase si 6 docenti din acestia 1 rectoriu si 1 scóla de lucru, condusa de una femeia. (Docentii casatoriti.)

e) Scól'a de dumineca si serbatori cu 2 docenti.

f) Scól'a comerciale cu 3 docenti.

g) In 4 suburbiu cate 1 scóla elementaria = 4 docenti.

Romano-catolicii (nemti, unguri etc. amestecati) au:

a) 1 gimnasiu de 6 clase cu 9 profesori de scientie si limbi, dintre cari 1 directoriu si 1 de desemnu, 1 de cantari, 1 de gimnastica = 12*).

b) 1 scóla normala pentru baieti 4 clase, cu 1 directoriu, 4 docenti, 2 catecheti**).

c) Scóla de fetitie de 3 clase cu 3 docente (femei).

d) 2 scolutie elementarie numite si triviali (dupa stilulu thersianu) cu cate 1 docente.

Romanii greco-resariteni au:

a) 1 gimnasiu mare cu 4 clase, 1 gimnasiu

micu totu cu 4 clase cu 13 profesori de scientie si limbi, dintre cari unulu directoriu, 1 catechetu, 1 profesorulu pentru desemnu = 15*).

b) 1 scóla normala de baieti cu 4 clase, 4 docenti, dintre cari unulu directoriu, 1 catechetu = 5.

c) 1 scóla de fetitie cu 4 clase, 4 docenti, 1 docente in lucruri de mana, 1 catechetu = 6.

d) 3 scóle elementarie, 3 docenti.

e) 1 scóla reale (infientata de 2 1/2 ani) cu 2 clase cu profesori de clase si alti 4, dintre profesorii gimnasiali dau óre estraordinarie pana la definitiv'a organisatiune.

f) 1 scóla comerciale (in loculu celei vechi provisorie, acum organisata de nou) cu 2 profesori de clase si 7 estraordinari pana la intregirea definitiva.

g) Scóla gimnastica privata, sustienuta prin un'a societate de membrii locali.

Limb'a prelegerilor in tóte acestea scóle mari si mici este cea romanésca.

Ungurii reformati (calvini) pucini la numeru, au numai 1 scolutia elementaria cu 2 docenti.

Israelitii au asemenea 1 scolutia cu 1 docente.

Institute private suntu 2 de baieti si 2 de fetitie.

Platile profesorilor, ale docentilor si docentelor in tóte acelea scóle de diferite confesiuni suntu mai preste totu fórte modeste, ele diferu intre 300 fl. pana la 1000 fl. v. a. si trebue se se ia mesuri nóue pentru ameliorarea starei loru. De aceea estempu se facu incercare de a esopera din veniturile comunali ale Brasiovului inmultirea subventiunei anuale dela sum'a de 5200 pana la 10.000 fl., care se se impartia dupa confesiuni in favórea scólelor normale si elementarie. Nu a succesu asta data; credemu inse, ca va succede in celu mai de aprópe venitoriu. S'ar cuveni cá profesorii gimnasiali se fia remunerati, se intielege, si cu óresicare respectu la anii servitiului, celu pucinu dela 1000 pana la 1500 fl. Asemenea si cei dela reali si dela comerciali; éra celoru dela norme, supusi la atatea greutati, se li se amelioraze starea macaru cu cate 700 fl. pana la 1000 fl., in fine cei dela elementarie se aiba macaru cate 500 pana la 700 fl.; pentruca este fórte mare diferentia intre scumpetea midiulócelor de viétia dela cetati si intre cea dela comunele rurale, unde totusi chiaru legea cea nóua ungrésca prevede ptat'a minima de 300 fl. v. a. plus locuintia si lemne de arsu. Se mai luamu bine in consideratiune, ca uniu profesorulu, avendu elu chiaru si diplom'a de doctoriu in filosofia, nu prea 'i suntu deschise asia numite „carriere“ si midiulóce de ameliorarea starei sale materiale, precum le suntu deschise individiloru dela alte specialitati, aplicati in alte ramuri ale vietiei si in alte deregatorii. Orice profesorulu lucra, ostenesce, muncesce, nu spre a-si inmultí capitalulu seu materiale, ci numai pentru alu altora, a caroru mente o destepta, o deprinde si o pune la cale, „ut mens agitet molem“.

Se mai pricépa odata si locuitorii tieriei nóstre, ca oricatu se cheltuesce pentru scóle, totulu este capitalu asediatu pe vécuri inainte, pentru cá se aduca interese si fructe insutite si inmiite. Se cautamu impregiurulu nostru in totu cuprinsulu tieriei, si curendu vomu fi necesitati a recunósce si a marturisi, ca necum noi romanii, pana deunadi mal-

tratati si robiti, éra de atunci incóce „trantiti la parete“, déra chiaru si clasele cele mai inaintate ale tieriei, puse in comparatiune cu ale altoru tieri, mai suntu inca fórte serace in mai multe ramuri ale scientieloru si artelor. Éca de ecs. insusi ministrulu primariu alu Ungariei dechiará in siedinti'a publica dietale din 28 Febr. a. c., ca tocma se voiesca regimulu a provedé si pe gard'a mobila (Landwehr, Honvéd) cu artileria, ei este preste pontintia, din cauza, ca din totu cuprinsulu corónei ungrésca n'are de unde se id nici macaru oficiari de artileria, pentru ca in tierile nóstre cei mai pucini teneri se aplica la scientiele positive, esacte, la matematica aplicata, la technica, ci, adauge ministrulu, mai toti voiescu se se faca advocati. Éca calile ferate, la care se ceru atati technici, cari mai toti vinu din strainatate. La catastru se ceru geometrii. De unde? Si medici pamenteni, éra mai alesu romani, cati avemu de aici din tíera? Éca si reorganisatiunea silviculturiei pentru padurile statului si pentru cele private. Se voru cere sute de silvicultori (Förster, Forstmeister); inse de unde? Ii voru aduce éra din Boemi'a, cá in anii 1855—1860. In acestu districtu se infientéza una scóla agronomica, subventionata de universitatea sasésca, de Brasiovu si de comunele sasesci (ca cele romanesci si ungrésca nu simtira necesitatea ei!). De unde profesori agronomi? Directoriulu acestei scóle cautatu prin concursu publicatu prin foile publice vine din — Württemberg'a! Mai multu: Tocma ni se spune in momentele, pre candu scriemu acestea, ca efori'a scólelor romanesci de aici publicase concursu pentru profesori la scólele de aici si nu s'au aflatu. Cautati la ramur'a montanistica, numerati dupa schematismu pre toti functionarii de acolo, vedeti cati suntu pamenteni, intre acestia cati romani, si preste totu cati straini suntu amestecati p'intre ei; apoi ve mai mirati, ca populatiunea nóstra din muntii apuseni merge totu spre mai reu*). Nici macaru ingeniri de drumuri nu avemu in patri'a nóstra de ajunsu.

Apoi totu noi ne vaieramu si strigamu, ca vinu strainii si ne rapescu pana dela gura.

Asia déra scóle de tóta specialitatea, si inca prea bine subventionate. — G. B.

Braslovu 8 Martiu 1871.

Parisulu e evacuat de dusmanii limbei latine. Dupa sunetulu preliminarilor de pace, schimbanduse in 2 ratificatiunile, esira in dat'a in 3 Martiu si germanii din Parisu, unde cu tóta ospitalitatea francesca nu i potea mistui ambitiunea si orgoliulu, cá se siéda mai multu. — Cá unu ce istoricu nationale de mare importantia se ventura adi prin organele publicitatii, ca Franci'a, cu tóta asuprirea si stórcerea suferita dela dusmanu, ce se pare a petrunde pana la osulu posibilitatii de a se mai poté curundu restaura, indata va reintra érá in védi'a si infuienti'a sa politica-diplomatica, cum o facu acésta dela finea secululu trecutulu de 3 ori, fiindu

*) Acela seu acei barbati, cari ar' voi si ar' fi in stare, de a infienta de ecs. in Abrudu, un'a scóla reale, fia la inceputu si numai de 3 clase, in care mineralogi'a se fia tractata cá studiu principale, si-ar' asecura immortalitatea, pentru ca ar' destepta multime de talente, care astadi dormita si stau cá paralisate, fara cá se-si scia ajuta siesi, cum si compatriotiloru sei. —

*) Infientiatu la an. 1837/8.

***) Din dilele Mariei Theresiei.

*) Infientiatu dela 1851 incóce.

mai totu asia apasata de desastrela belului si ale invasiunii. Altu stat, alta natiune ar' fi apusu, a-flanduse trantita la parete atatu de crudu; france-sulu inse are atata spiritu de vietia, incatu fatalitatele infortunaloru le privesce cá nesce monitória ale abusariloru si omisiuniloru, cá o poena a peccatului si mane se va întorce in giuru intr'unu pitioru; numai partitele si factiunile loru se nu casiuné Franciei vreunu belu civilu, cá se se póta restaura sub binefacerele republicei. Ddiu se ajutè!

Candu ceti Thiers in adunarea din Bordeaux „Art. 1. Adunarea nationale silita de necesitate nu este responsabile; ea adópta preliminariele pazei subscrise la Versailles in 26 Febr.“, de 'ndata lu parasira poterile si coborendu de pe tribuna esi din sala, ér' Barthelemy Saint-Hillaire ceti

Preliminariele pazei:

1. Franci'a renuncia in favórea întregi Germanie la drepturile urmatórie: la o a cincea parte din Lotaringi'a, cuprindenduse Metiu si Thionville, la Elsat'i'a fara Belfort.

2. Franci'a va plati 5 miliarde franci, din cari unu miliardu se va plati in 1871 si restulu in intervalu de 3 ani.

3. Evacuarea va incepe dupa ratificarea tractatului; trupele germane voru desiertá atunci interiorulu Parisului si diferite departemente cuprinse pentru cea mai mare parte in regiunea dela ostu; desiertarea departementelor se va face gradatu dupa plat'a primului miliardu si potrivit cu versarea celor alte miliarde; sumele remase a fi versate voru produce interesu indata dupa ratificarea tractatului.

4. Trupele germane se voru abtíenè de orice recuzitiuni in departementele ocupate, déra întretenerea loru va fi de 3 franci, (negresitu pe omu pe di).

5. Se acorda unu terminu populatiuniloru teritoriiloru anescate spre a alege între ambele nationalitati.

6. Prisonierii se voru inapoiá imediatu.

7. Deschiderea negotiariloru definitive pentru pace va avé locu la Bruessel'a, dupa ratificarea tractatului.

8. Administrarea departementelor ocupate se va incredintiá functionariloru francesi sub ordinile siefiloru de corpuri germane.

9. Tractatul de pace nu confera nici unu dreptu asupra porturiloru si teritoriului neocupate.

10. Tractatul se va supune ratificarei adunarei nationale francesae.

Punctulu 5 déra presupune una conditiune la cederea teritoriului, ca-ce populatiunile potu alege, dupa protestulu lui Keller in Bordeaux, ér' pe francesi si apoi dusmani'a se va mai suptia. —

Aici mai insiramu dupa „Monitoriu“ scirile urmatórie:

„Bordeaux 1 Martiu. In adunare, Conti, fostulu siefu de cabinetu alu imperatului Napoleon, tiene unu discursu pentru a justificá regimulu imperiale. Adunarea ia prin aclamatiune o resolutiune, prin care declara detronarea dinastiei napoleoniane si pe imperatoarele responsabile de nenorocirea presente a Franciei.

Versailles 2 Martiu. O telegrama a imperatului catra imperates'a anuncia, ca a ratificatu astadi preliminariele pazei, tramise dela Bordeaux. Telegram'a contine expresiunea multumiriloru imperatorului pentru bravura armatei si devotamentulu seu catra patria.

Parisu 3 Martiu. „Diariulu oficiale“ publica teextulu preliminariloru adoptate. Evacuarea Parisului se va terminá astadi, la 11 óre; forturile de pe tiernulu stangu se voru predá francesiloru indata dupa ce germanii voru retrage numerósele provisiuni de resbelu.

„Diariulu oficiale“ da detaliuri asupra aparitiunii prusianiloru la palatulu Louvre. Fusese o-taritu, ca soldatii voru puté visitá palatulu Louvre si celu alu invalidiloru pe escuade desarmate si sub conducerea officieriloru. Vinoy a luatú mesuri pen-

tru a aplicá conventiunile; generalulu germanu, in urm'a reprezentariloru aduse de Vinoy, a renunciatu a visitá palatulu invalidiloru si a visitatu numai palatulu Louvre, marginindu preamblera prin curti, grilele fiindu deschise 2 óre.

Versailles 3 Martiu. Imperatulu la 11 óre a. m. a trecutú la Longchamps revistá gardei corpuriloru, a unei divisiuni de guarda a landweh-rului, a regimentelor regali, a grenadiriloru, a unei parti a artileriei de asediu si a pioneriloru. Dupa ce s'a facutu schimbulu ratificariloru preliminariloru pazei, Parisulu, dupa o ocupare de dóue dile a fostu desiertatu de trupele nóstre. Armata a primitu ordinu, conformu tractatului, se resiede dincolo de lini'a Seinei.“ —

Deadreptulu mai primiramu dela Bordeaux 5 Martiu, ca Thiers puse la cale aflarea unui loculu in Versailles spre a stramuta adunarea nationale acolo si regimulu va resiedé deocamdata acolo. Bourbaki, generalulu se afla sanetosu si óstea lui se întorce in 6 din Elveti'a. Gen. Changarniere e morbosu. Cas'a Rothschild a inchiatu unu imprumutu nationale francesu cu 5% si Franci'a iute va da afara pe dusmanulu conditionariu.

Belgi'a inca recunoscu republic'a francesae. Tóte incepu a se restaura si Franci'a va reesi mai mandra si mai frumósa decatu ce érá, numai se nu se isoleze prin poteri de catra celelalte state, ceea ce se simte si acum, ca-ce desbaterile adunarei dela Bordeaux nu pre patrundu incóce. —

Discursulu dlui deputatu Sigism. Borlea,

tientu in siedinti'a casei repr. a Ungariei, in 17 Febr., la desbaterea bugetului ministeriului de culte si instructiune publica.

Onor. casa! Facunduse la ocaziunea desbateri de facia din mai multe parti vorba despre inspectorii scolari ai guvernului, si manifestanduse mai multe pareri despre chiamarea si scopulu loru, precum anulu trecutú, intru asemenea si asta data s'a disu, ca ei, acei inspectorii scolari, nu corespondu scopului si chiamarei loru; eu din parte-mi — marturisescu, ca in acésta privintia nu potú fi de acordú cu dnii antevorbitori; pentruca eu credu, ca déca si nu -si voru fi implinitu acei inspectorii preste totu chiamarea, in parte inse totusi au coresponsu; — (se audimú!) ca-ci eu sum de convic-tiunea, ca guvernulu n'a numitu pre inspectorii scolari pentru scopulu culturai populului, ci cu totulú pentru alta cauza, din altu motivu. Trebuie se tienu acést'a cu atatu mai vertosu, ca-ci candu érá sub desbatere legea pentru instructiunea publica, eu in privintia inspectoriloru scolari facusemu propunerea, cá prin lege se se dispuna, cumca inspectorii scolari prin diferitele parti se se puna din maiortatea nationalitatiloru, cum se numescu ele aici, cari locuiescu acele parti, pentru cá astfelu ei se scie cum se cade limb'a maiortatei, la a carei cultura, au se conlucre; — dér' din partea guvernului s'a adusu, ca — propunerea nu este de lipsa, fiinduca ceea ce pretinde ea, se intielege de sine. De sine. De sine — adeveratu, ca s'a intielesu ceva, nu inse ceea ce propusesemu eu, ci tocmai contrariulu (sgomotu). Celu pucinu urmarile acést'a au doveditu; ca-ci in acele districte, unde romanii suntu in maiortate absoluta, nu numai ca n'a pusu inspectorii romani, ci a pusu de aceia, cari sciu unguresce, nemtiesce, dóra si francesce, dóra chiaru si slovacesce, dér' tocmai romanescce nu; si din contra, între slovaci a numitu inspectorii, cari sciu unguresce, nemtiesce, dóra si romanescce, dér' slovacesce nu; astfelu este, de candu unu atare inspectoru scol. merge se visite vr'o scóla si se incérca a pronuciá cateva cuvinte in limb'a scólei pre care n'o scie, atatu copiii, catu si dascalulu trebuie se prorumpa in risete, si msa dlu inspectoru devine obiectu de batjocura — pe spelele guvernului (ilaritate).

Dupa a mea parere, precum amu disu, guvernulu n'a pusú pre inspectorii scol. pentru scopulu crescerei populului, ci pre de o parte cá se aiba agenti, cari calatorindu prin tíera se faca servitie politiale, pre de alta parte, — si acést'a este scopulu principalu alu numirei loru, — cá se maghiarizeze tíera (larma), ba chiaru temeulu principalu alu insasi legi de instructiune este maghiarisare; (larma) dupa a mea parere este acést'a.

A dóu'a cauza a numirei acelorú inspectorii a

fostu, ca-ci inmultinduse preste mesura credintiosii guvernului, venatori de officie, dupa ce ei nu potura incupe toti la curia si prin ministerie, ei nepadira pre guvernulu, ca — ce o se fia de ei, cum o se fia ei remunerati pentru servitiile loru? (ilaritate) la acést'a guvernulu molcomindui li a disu: Nu ve temeti copii, (— mare ilaritate;) m'amu ingrigitu de voi, (ilaritate) — vedeti voi n'ati fostu buni nici pentru curia, nici pentru alte officie de statú; deci vomu creá pe sém'a vóstra posturi speciale, cu titlu de Mari'a Vóstra, cu lefe bune si fara nici unu lucrú (ilaritate generale); acele posturi voru fi bune pentru voi; vomu face din voi crescatori ai populului (ilaritate sgomotósa!); — li a datú deci titlu de „mariti“ si de consiliari regii, li a datú lefe mari, li a datú si — personalu (ilaritate; întrebati: ce li a datú?) — personalu; (ce?) — mi se impare, ca nu pricepeti ce voiú se dicu; vi spunu deci pre latinia: li a datú unu personalu, custatoriu dintr'unu adjunctu si unu scriitoriu, va se dica cu principalulu impreuna tocmai o compania de preferance (ilaritate generala), si pentru cá companiei domnesci se nu i lipsésca nici servitiulu necesariu, pentru cá se fia cine se li aduca sugari si alte trebuintióse, li a datú inca si unu servitoriu oficialu (mare ilaritate).

Acestea suntú, onor. casa, dupa mine, causele si scopurile, pentru cari s'au numitu inspectorii scol. De unde eu credu, ca ar' fi multu mai bine, mai respundietoriu scopului, déca acele 265.000 de fl. preliminaré pentru inspectorii scolari, pre langa stergerea acelorú officie, s'ar impartí între confesiunile mai serace pe sém'a scóleloru loru; ca-ci prin acést'a crescerea populului, intr'adeveru s'ar naintá multu mai bine decatu prin inspectorii scol.; de alta parte acésta onor. casa ar' dovedí, ca -si aduce aminte si de seracime. Eu din parte-mi sum convinsu, ca déca acea suma s'ar impartí pe sém'a scóleloru confesionale si sub control'a guvernului, de care eu nu me temu, s'ar folosi numai spre scopulu crescerei populului, cultura populului ar' dobandí unu aventu mai mare. Si credu mai departe, ca si insusi guvernulu trebuie se aiba acésta prevedere, dupa ce a potutu se se convinga, ca prin inspectorii scolari nu se póte face maghiarisarea precum nu s'a potutu face la anulu 1859 germanisarea; ca-ci sciutu este, ca in acelu anu ministrulu imp. de culte, contele Thun prin o asemenea lege a incercatu germanisarea, dér' — firesce nici elu n'a reesitu, precum toti bine scimú; — dupa mine deci, ce n'a succésu contelui Thun Leo la 1859, de siguru nu va succede nici guvernulu de astadi, nici la 1871, si nici mai tardu. Guvernulu n'are se se téma, ca prin stergerea institutului de inspectorii scol. credintiosii ei voru remané fara pane -si lu voru nepadí éra si pentru aplicare; ca-ci votanduse in bugetulu ministeriului de interne lefe pentru prefectii urbiloru libere, guvernulu se binevoiesca, a i pune intr'acele posturi, cari fiindu mai bine dotate si avendu titlu mai naltu, de ilustritate, firesce, ca si loru o se li placa mai bine, apoi si la acele posturi se voru pricepe pre atata, pre catu s'au priceputu la inspectoratele scolari; in fine si activitatea li va fi totu aceea, adica a scrie in tóta lun'a cuitantia si a incassá angari'a grasa (mare ilaritate).

Asi mai avé unele observatiuni in privintia egalitatei confesionale, ce se amintí de mai multe ori; dér' dupa ce de cativa ani amu invetiatu, ca egalitate de dreptu, aici in casa, precum si afara si in diuaristica, se întrebuintiaza numai cá o frasa frumósa, ér' candu este vorba cá ea, egalitatea, se se puna in aplicare, nime nu vré se scie de ea, si prin urmare, ca a vorbí aici si despre egalitatea confesionale — ar' fi o respire de timpu, — pentru aceea nici nu mai facu amintire de ea, ci -mi incheiu vorbirea. —

„Alb.“

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 22 Febr. anuncia presiedintele Somssich, ca E. Simonyi cu alti 67 de dep. i au presentatu o rogare, in care ceru, cá camera se iè la pertractare petitiunile, ce curgu mereu, pentru cá se se faca intervenire, cá se nu se iè nemica din teriteriulu Franciei, care se predá comis. cu altele.

Dep. Stratimirovics, generalulu serbescu din 1848—9 respunde la dechiararea ministrului Andrassy, ca nu e multimitu cu ea, si se pune de cetesce unu memorandu vastu de vr'o 6 cóle despre trecutulu, presentulu si viitoriulu Ungariei, Austriei, Serbiei, Romaniei, Germaniei si Rusiei. Nu pretiuesce mai multu politic'a lui Beust, decatu pe cea a lui Metternich dinainte de 48, fiinduca si elu

inauguráza asemenea prudentia si sapientia de statu. Vré una confederatiune dunaréna potente, atrasa de magnetulu libertatii si alu simpatiei, fara frica de panslavismu, ca-ce altfelu intre germanismu si panslavismu orientulu va alege mai bine pe celu din urma, care va redica flamur'a libertatii si face

Propunerea de conclusu:

„Dupace cas'a cu privire la noi privesce in formarea statelor libere crestine, in loculu mahomedanilor dusmani progresului, una misiune de cultura si una conditiune a pusetiunii de putere viitoria a monarchiei austro-unguresci, provóca pe regimu a-si ecercita influenti'a legale a politiceii esteriore astfelu, incatu din partea monarchiei se nu se opuna nici o pedeca eventualei liberari a crestinilor de suptu domnirea mahomedana.“

Afara de deputatii nationalitatilor, ceilalti se misca mereu, esiea afara si nu asculta si in fine camer'a primi in cunosciinta respunsulu ministrului. Asia face partit'a deákiana, lasa pe vecine se-si face placerea, apoi la votu ii trantesc de parete cu majoritatea, de acea amblá ea cu capulu ruptu si cu milióne midiolóce de coruptiune si siretie la alegeri, pentrucá apoi se se póta desdauna din mas'a gata.

Wahrman face propunere de conclusu in caus'a mai bune comunicatiuni cu calile ferate, si apoi se continua bugetulu cultului si alu instructiunii publice: Stipendia se primescu. Pentru studentii reuniunii ungueresci din Vien'a in casu de bóla inca grigesce bugetulu din principiulu egalitatii. Pentru scopuri generali de cultura, museu unguerescu etc.; se primira 76.274 si 5710 bani de pensuni, monumentele istorice, edarea fantanilor istoriei ung. 15.000, bibliotec'a academiei 5000 fl., institutul meteorologicu ung. 9500 fl., subventiunea societ. reg. ung. pentru istori'a naturale 5000 fl., pentru literatii deveniti pauperi 25.000, cultivarea invetiatorilor magh. de gimnastica 5000 fl. si unu imprumutu pentru gimnastic'a din Pest'a de 30.000 cu amortisatiune pe 10 ani. Scopuri musicale 5000 fl., sub numire conservatoriu nationale pe diumetate, si stipendia musicale 2500 fl., venite proprii ale museului se primira cu 24.490 fl.

In siedinti'a din 23 se fini ordinariulu cu votarea de pensuni 31.940 fl., si extraordinariulu pentru scopuri confesionale cu 310.000 fl.

Secretariulu de statu G. Ioanovicu pledéza in acelu intielesu, cá cas'a se voteze pentru beseric'a orientala in contra recomandarei comisiunii finant. — sum'a de 100.000 fl. preliminata de ministeriu intréga, ca-ci beseric'a gr. orientala are necesitate intetitoria de acésta suma avendu aceea destinatiunea de a inaintá scopuri de cultura fórté insemnate. Se primescu.

Titlulu II: „directiunea afacerilor de studii“ 5030 se primescu.

Titlulu III: „institutu“ e preliminaru cu 27.000 fl. si adica: gimnasiulu romanescu din Brasiovu 4000 fl. pentru redicarea unui aquariu in gradin'a botanica din Pest'a 10.000 fl. Comisiunea finantiaria recomanda pentru Neusatz numai 6200 fl., pentru aquariu nimicu, celelalte dupa preliminaru.

S. Borlea cere pentru gimnasiu romanescu din Bradu 4000 fl. prin urmatoriulu discursu, dupa „Albin'a“:

„Onor. casa! Candu s'a pertractatu anulu trecut acésta tema, eu amu disu si amu indrasnitu a recomandá atentiunei onor. camere, ca de si este lucru cunoscutu, cumca cottulu Zarandului e unulu dintre cele mai serace, totusi jacundui la anima crescerea poporului, acestu sermanu poporu pre langa tóta seraci'a sa, din propriele sale poteri a redicatu unu gimnasiu in Bradu, care dupa ce s'au delaturatu pedecel puse inainte-i din mai multe parti, inainte cu doi ani s'a si infintiatu; macaru, ca prin reductiunea obligatiunilor de statu, date de poporu spre acestu scopu, nu altminte si prin aceea, ca trebuie se se solvéscá 20% contributiune din interesele de dupa aceste obligatiuni de statu, venitululu anualu alu gimnasiulu e fórté scadiutu. Acestu gimnasiu mai are, afara de obligatiunile de statu, avere nemiscatória statatória din pamentu si padure; fiindu inse, ca in cottulu Zarandului nu este nici o cale ferata, prin urmare nici comunicatiune si comerciu, nici padurea, respective lemnulu n'are pretiu; si asia totu venitululu anualu alu gimnasiulu nu se urca decatu la 2622 fl. Onor. casa bine scie, ca a sustiené unu gimnasiu din acésta suma in timpulu de astadi este chiaru imposibilu.

Tocmai pentru aceea indrasnescu a presentá onor. case o motiune, in vertutea careia me rogu a impartasi acestu gimnasiu cu unu ajutoriu de statu, macaru catu de micu. La presentarea ace-

stei motiuni m'a indemnatu acea impregiurare, ca din discusiunile de eri si de alaltaeri amu vediatu, cumca onor. casa cu caldura a imbraciosiatu caus'a crescerei poporului, si dupa ce in acestu gimnasiu, care e uniculu in comitatu, ma nici in apropiare prin comitatele invecinate nu este altulu, ambla nu numai romani, ci si alti scolari din cottu, fara diferentia de relegiune si nationalitate, ma chiaru si din cotturile vecine, onor. casa votandu ajutoriulu anualu ce lu voui cere, va promová multu crescerea poporului si instructiunea, si dupa ce numai 4000 fl. ceru cá ajutoriu anualu, considerandu, ca acuma, candu otarimu de milióne, acésta suma cerutu de mine e atatu de mica cá o picatura de apa in mare, si precum prin aruncarea unei picaturi in oceanu nu se face nici o disordine in atmosfera, in tocmái nu se causéza nici o disordine in preliminarulu ministerialu prin acésta micutia suma ce nu se cuprinde in preliminaru. Pentru aceea eu credu, ca acésta suma se póte de locu acuma votá, fara cá motiunea mea se se mai predé comis. finant., la ce eu din parte-mi nu m'as invoí, pentru ca facundu eu acésta motiune in auulu trecut, dupa decisiunea onor. case s'a predatu comis. fin., unde póte, pentru ca respectiv'a comisiune are fórté multu lucru, s'a datu cu totulu uitarei, si nici pana astadi nu s'a reportatu ceva despre acésta motiune, si metem, ca déca onor. casa si de astadata va transmite propunerea mea comisiunii finantiarie, si acuma va patí asemenea sórte: — pre langa tóte inse déca onor. casa si la votarea acestei sume neinseminate va vré se se tiena de formalitati, lucru firescu, ca nu potu avé nimicu in contra. In acestu casu inse cu totu respectulu me rogu de onor. camera, se binevoiesca a indrumá comisiunea finant., cá catu mai curendu se desbata motiunea mea si in decursulu septemanei viitorie nesmintitu se o presente.

Motiunea ce amu onórea a subterne si in scrisu, e urmatori'a: La titlulu III alu recerintelor straordinarie, a se adauge dupa prim'a motiune, cá a 2-a:

„Pe sém'a gimnasiulu romanu din Bradu unu ajutoriu din partea statului de 4000 fl.“

St. Pavlovits cere pentru gimnasiulu din Neusatz 9740 fl.

D. Ionescu cere pentru gimnasiulu romanescu din Beiusiu 4000 fl.

Tóte aceste propuneri se aviséza comisiunii finantiarie; de altminte posturile de susu se primescu, dupa cum le-a recomandat comisiunea finantiaria.

Titlulu IV: „Inmultirea colectiunilor din museulu nationalu“ e preliminaru, cu 41.400 fl. Comisiunea finantiaria recomanda preliminarulu cu unu adausu de 6000 fl., cari se si primescu.

Gr. Simay propune, a se pune in acestu bugetu 10.000 fl. pentru museulu din Ardél.

Fr. Pulszky propune a se adauge 5000 fl. in bugetu pentru cumperarea de minerale. — Amendounele propunerile se aviséza comisiunii finant.

Z. Zweskal propune a se primí in bugetu o suma corespondentia pentru subventionarea societatiilor scientifice si cultivatérie din patria fara deosebire de nationalitate. — Se preda comisiunii finantiarie.

Cu acésta s'a finitu bugetulu ministeriulu de cultu si instructiune.

Desbateréa asupra proiectelor de lege aster-nute de ministeriulu pentru aperarea tierci, pertractate de comisiunea centrala si reprezentate din partea regimelului de secretariulu de statu. § 1 suna: § 7 alu articlului de lege XVI din 1868 se modifica in urmatoriulu chipu:

Teritoriulu corónei ung. se imparte in urmatoriile districte de honvedi: 1. Pest'a. 2. Segedinu. 3. Casiovi'a. 4. Posioniu. 5. Bud'a. 6. Ardélulu. 7. Zagrabia.

Fiacare din aceste districte cuprinde mai multe cercuri de batalióne de honvedi.

§ 2 cu ecsecutarea este insarcinatu ministrulu pentru aperarea tierci.

Se primescu la antaia si a dóua cetire cu unu adausu neinsemnatu.

Urméza cetirea proiectulu de lege despre inmultirea escadrónelor de cavaleria la honvedi.

§ 1 escadrónele (providute in § 12 art. XV din 1868 si in § 6 a art. XVI din 1868 se inmultiescu cu 8 escadróne nóue.

§ 2 ministrulu pentru aperarea tierci va ecsecutá.

Se primescu de basa pentru desbateréa speciala.

§ 1 se primescu fara desbateré. Dupa aceea, id cuventulu

Dep. Györfy cá referentulu minoritatii din comis. centrala si face propunerea, cá dupa § 1 se

se priméscá de § 2 urmatori'a propunere: „§ 2 fiacare districtu de honvedi se provide cu artileria si trupe tehnice in proportiune cu numerulu ostasimeii ce va cuprinde fiacare districtu. Motivele suntu, ca nici o armata nu póte face servitii corespondentorie fara artileria si trupe tehnice, nu póte nici a se ecercitá si ce e mai multu, nu se póte nici chiaru retrage in buna ronduíela fara artileria.

Referintele P. Királyi dice, ca acésta propunere are lipsa de studiu maturu cu atatu mai tare, incatu nu avemu nici tornatória, nici oficiari de specialitate, nici nu suntemu decisi pentru o sistema anumita. E de parere se se lase initiativa la regimu.

Br. L. Simonyi dice, ca nu politica, ci neincrederea ministrului comunu, este in contra trupelor tehnice pentru honvedi, si totusi honvedimea este armat'a cea mai de incredere. Fara artileria ea va fi buna de Kanonenfutter. Se alatura langa Györfy.

L. Tisza aducundu de modelu armat'a prusianéscá, recomanda propunerea lui Györfy.

G. Szüllö dice: nu impregiurarile politice, ci cele finant. ne impedece se creamu artileria la honvedi. Ca-ci cá se o procuramu ni trebuie de odata 11 milióne si pe fiacare anu 2 milióne pentru intretinere, nici nu potemu se intretinemu sub arme atatea bracie catu pretindu bateriele, in fine dice, ca n'avemu nici oficiari. Primescu proiectulu regimelului.

G. Várady se mira, ca tocmai la acele posturi se invóca economi'a, cari le-ar' dá tier'a mai cu placere (?? R.). Nici mai inainte, adica in 1848, n'amu avutu tornatória, n'amu avutu oficiari cu studii si totusi amu creatu artileria de tunuri. Primescu propunerea lui Györfy.

Ministrulu Andrassy in partea obiectiva a causei va respunde mane fiindu timpulu inaintatu, de astadata respinde numai suspencionarile partitei stange, care culminéza in aceea, ca de si stang'a la infintiarea armatei honvediloru erá contra aceleia — dandu ansa de suspencionare si in a afara, — totusi astadi dens'a este cea mai apriga aperatória a aceleia. Nu primescu artileria, pana nu va vedé completate celelalte arme, de care are trebuintia honvedimea.

In siedinti'a din 24 Febr. se mai prelungesce indemnitate ministeriulu pana la 31 Martiu, cu tóte, ca Csanády dise, ca nu póte avé incredere intr'unu regimu, care inmormenta libertatea tierci, seracesce si tiranesce tier'a.

Se mai propune: inmultirea escadrónelor de cavaleria la militia, cu care ocaziune se certara si in sied. din 57—28, fara a se pune capetu discutiunilor, in cari se atacara si mostrara partitele emulandu, care de care a esi mai nationale, mai devotata libertatii si securitatii nationale maghiare, atacanduse celelalte natiuni ér' cu gravitare in afara, si cu vointia de latirea teritoriiloru fratiloru loru din afara, cu care ocaziune Paulini-Thot, striga in gura mare, cá déca e asia, apoi midioloculu celu mai securu in contra acestoru tendentie e: Se se striformeze monarchi'a in monarchia federativa, luanduse de modelu Elveti'a, si asiediendu o constitutiune adevratu liberale si egalitaria, nu cá cea falsa de acum. Deákistii o disera cu acésta ocaziune, ca ei nu se potu sustiené altfelu, decatu tienenduse de **politic'a loru practica**, ca-ce indesiertu e dorinti'a mare si puterea apoi mica. Un'a natiune se impoteresce desvoltanduse, puterea nu se nasce cu omulu, ci cresce cu desvoltarea si pentru desvoltare catu de mare si intetita se se tiena toti de politic'a practica, care (cu siretia) li au sustienutu si pana acum nationalitatea. De celelalte natiuni nici ca le pasa. Dér' óstea comuna amenintia cu germanisarea Ungariei? — Pana ce se voru mai impoteri n'au ce face, ci voru urma ecsemplulu Prusiei, dupa Jen'a, adica cu pregatiri pentru a se impoteri pentru timpuri salvatérie. Acesta e intielesulu politiceii practice, pelunga aplicarea a totu felulu de midiolóce, si avendu de base fabul'a lupului cu mnelulu in tractare cu natiunile, pana candu le voru maghiarisa. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Cei caduti dela putere nu odihnescu, ci misca neincetatu, pentru a aduce prin creaturele loru una modificare in constitutiune, se intielege, ca in sensu reactionariu. Senatululu inca dovedi in majoritate acésta reactiune si acum adeptii reactiunii amblá si aduna subscrieri dela gard'a civile si altii totu pentru modificarea constitutiunii. Camer'a inse lupta pentru legalitate perfecta si des-cósa tóte ascunsurile retrogradiloru, incatu nime nu

le mai crede, ca nu voru a trada totu pentru interesele partitei lor, pe care o dadacescu in loculu patriei si alu natiunei, cum face si partit'a deákiana in Pest'a, deosebirea e numai, ca ésta e potentá, ér' celeilalte i se vedu ósele, atatu e de macra cu increderea. Resoluti inse suntu si acestia a misca acheronta, dór' ér' voru vini la putere. Se traiésca inse partit'a nedependenta, care imputerinduse apromite solidarea institutiunilor liberali necesorabila. —

— In favórea celoru inundati, sub pres. d. N. Gulescu, s'a compusu unu comitetu pentru colegeria de ajutoria. Inundarea in partile de diosu ale Bucuresciloru si pe une locuri din afara n'a remasu fara urme, totusi daunele mari le a feritu Ddieu.

GERMANIA. Berlinu 4 Martiu. Aici se facu mare iluminatiune. Imperatés'a si principelele intre entusiasme se carutiara prin strate, ér' telegram'a despre inchiarea pazei se ceti intre bubitulu tunuriloru si trasulu clopoteloru. S'a redicatu si oprelitea importulu si esportulu. —

Varietati.

— Intrunirea congresulu besericescu alu provinciei metropolitane de Alb'a Iulia are prospecte a fi concésa de catra Mai. Sa, dupa cum se simtiesce; inse pana candu nu se va constitui odata autonomi'a bes. cat. a Ungariei, póte, ca se va mai amana; pre candu s'ar cuvini, cá se se tiena deodata cá coordinate, se-si refuiésca referintiele intre-confesionali. —

— Din protocolulu sied. lun. alu comit. Asociatiunei trans. rom. primimu in cunoscentia, ca ministerulu de interne a aprobatu alegerile Ecsel. Sale d. Ladislau V. Popp cá presiedinte alu Asociatiunei si d. consil. aul. Iacobu Bologa vice-presiedinte. — Mai vedemu cu mirare si dorere, ca Asociatiunea a superogatu pentru fóiea „Transilvani'a“ pe an. tr. 580 fl. 29 cr. v. a. in locu se importe fondulu de 10 ori pe atata. Déca sprjinimu atatu de reu productele literarie, incatu in locu de ajutoriu si venitu neaperatu de ale porta spelese se avemu totu numai supererogate, atunci cum parasesce publiculu organele de publicitate, asia voru fi silite si acestea a parasi publiculu indiferentu din lips'a concursulu neaperatu. La „Gazeta“ inca nu i merge mai bine, cu tóte sacrificiele ne mai audite, si de ce? — Pentruca multi, cari o cetescu cu sutele dintr'unu singuru ecsemplariu, nu cugeta, ca trebuie se se si prenumere la ea pentrucá se póta esi si subsista, se i se póta porta spelese esirei, ci suntu galanti destulu a o pre-tende si gratis, candu ea susta de vr'o 6 ani numai in puterea sacrificialoru. Se nu ne parea reu de urmarile — nepasarei. —

— **Manualu** de limb'a germana pentru scólele populari si capitale rom. gr. orientale lucratu de I. Dorca, directorulu scólei capitale din Satulungu. Brasiovu; tipariulu lui I. Gött si fiu Henricu, se afla esitu la lumina. E proviedutu cu tóte cele necesaria. Incepe dela partea pentru citire si desfasura tóta partea formale gramaticale, séu partile cuventarei, e proviedutu si cu legendariu si teme pentru traduceri. Se afla de vendiare la docentele Demetriu Ghimbiesianu in Cernatulu Sece-lorlu cá editoru si la H. Zeidner librariu in Brasiovu cu 60 cr. v. a. ecsemplariulu. —

— **„Amvonulu“**, fóia beser. ésa érași la lumina de 2 ori pe luna cu 4 fl., pentru Romani'a cu 1 galbinu. Prenum. se face pe anulu intregu in Oradea mare in Ungari'a la redactorulu d. Iustinu Popfiu. Nr. primu de 4 cóle cuprinde predice pe postulu mare pelunga altele fórté pipaite, cari se recomendu de sene. — Sumariulu e: „Catra p. o. cleru romanu“ I—VI art. Predica: Pregatiti calea Domnului etc. de I. Popfiu. Alta: esplicarea ceremonieloru dela s. botezu. Siese predice pentru postulu mare; si de duminece si srbatori. —

— In siedinti'a lunaria, tienuta Duminec'a trecuta din partea comitetulu societatei pentru unu fondu de teatru nationale s'a reportatu prin membrulu Mihályi, cumca in privinti'a statuteloru societatei din partea regimelului nu se facu dificultati meritali. Babesiu a aratatu, ca dlu Em. C. Savoia a subscrisu pentru fondulu teatralu 2000 lei noi

(aprópe 1000 fl. v. a.), pre cari s'a ingagiatu a i respunde in 5 ani, cu cate 400 lei la anu, ér' pentru anulu presente a si depusu rat'a de 400 lei. Mai departe totu Babesiu a aratatu, substernendu chartiele concerninti, cumca dlu Ant. de Mocioni a subscrisu pentru acelasi fondu o suma de 3000 fl.; ér' dnii Dr. Alecsandru si Dr. Eugeniu de Mocioni cate 1500 fl.; impreuna 6000 fl. v. a.; asemenea si-a insinuatu voi'a de subscriere si dlu Georgiu de Mocioni. —

— Onor. comitetu permanentu a fostu in unu momentu de norocita inspiratiune, candu a onoratu cercetarea terenulu dela Catun'a Placint'a, unde se presupunea a fi nesce monete antice. In adeveru primele cercetari s'au facutu, si deja 3 monete de marimea unei piese de 50 bani s'au gasitu. Ele suntu de argintu. Pe un'a din ele se citesce inscripti'a: „Augusta Crispina“. — Pe alt'a cu totulu rósa de vechime abia se póte descifrá cuventulu „Comman“. Pe o parte reprezenta unu capu laureatu, ér' pe reversu o femea standu pe tronu. — Sepad'a cea imensa a impededatu orice cercetare mai departe, inse limpedienduse timpulu, comitetulu si administratiunea, speramu, ca -si voru face datori'a pana la capetu. —

Novissimu. Decretulu detronarei lui Napoleon se publicá prin tóte comunele, dupa „Times“, ér' „Daily News“ repórta, ca in Parisu iritatiunea cresce si in Montmatre refractarii s'au forficatu cu siantiuri si cu 27 tunuri.

Bordeaux 7 Martiu. Jules Favre pentru linistirea animeloru interitate de primirea pazei a provocatu pe membrii regimelului si pe adunarea nationale, cá se se stramutè fara amanare la Parisu si acolo se-si continue pertractarile ulterioére. — Napoleon porni in 2 Martiu din Wilhelmshöhe, unii credu, ca in Angli'a, altii, ca va locui in Graeci, unde ar' negocia pentru castrulu Eggenberg. — Napoleon inse ar' avé celu mai securu si mai invitatoriu locu in Romani'a din tóte statele Europei, unde ar' remané totu in stima si pretiure imperatorica. Romanii se i faca acésta invitatiune in pretiu de gratia datorita. Seriosu. —

Dintre puterile neutre Angli'a singura a protestatu in contra prea apasatórielorlu conditiuni de pace ale lui Bismark, care inse le respinse.

Prusi'a vre a intregi alianti'a cu Rusi'a facuta la Ems asta véra; si se credi, ca Austri'a inca va intra in alianti'a nordica; apoi nici restauratiunea vechia nu va mai remané departe, ca-ce numai uimitii séu prolestitiu se potura indoi de a-

césta reactiune. — Acum vine rondulu la marea négra, indata dupa imprastiarea conferintieloru din Londonu fara rezultatu. —

In Vien'a partit'a austriaca esi la actiune si nu va odihni pana candu desfiintianduse delegatiunile cu dualismulu se va crea una representatiune a monarchiei intregi in centru, cam dupa program'a ministeriului. Vorba multa seraci'a omului. —

Incalciamento pe alesu.

Celu mai mare depository de gheté solide din Lipsca, Marburg si Vien'a se afla la

H. SCHWARZE SI I. SABADEANU

in Brasiovu, strat'a vamei langa scólele catolice.

Marfuri nou acum sosite si din orice feliu de piele, pentru domni gheté englesesci, de dóue ori cosute. **Soliditate inca neintrecuta.**

Gheté de nou inventate si patén-tate, cari nu se desfacu nici odata, pentru dómne, domni si copii, pentru acesti din urma cu verfuri de arama galbina.

Gheté patentate de salonu pentru domni din piele de caprióra, chagrain si glaçe dupa celu mai nou façonu francesu.

Gheté de salonu si de érna din atlas, drill, chagrain, caprióra, glaçe, lacu, panura, filtiu cu si fara captusiéla calda.

Gheté din acestu feliu se afla si pentru copii de totu mici.

Este unu depository mare si de **pelerii barbatesci** dupa façonulu celu mai nou.

Pretiurile suntu micusiorate si la solvire comp-tata 5°/_o rabatu.

Comande en mare si detaile precum si reparature se efectuéza cu cea mai mare promptetia.

Cursurile

la bursa in 7 Martiu 1871 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 84 ¹ / ₂ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 89 ¹ / ₂ „ „
Augsburg	—	—	122 „ — „ „
Londonu	—	—	124 „ 20 „ „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 75 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	68 „ 30 „ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 „ 90 „ „
„ „ temesiane	—	—	77 „ 30 „ „
„ „ transilvane	—	—	72 „ 25 „ „
„ „ croato-slav.	—	—	83 „ 25 „ „
Actiunile bancei	—	—	725 „ — „ „
„ creditulu	—	—	257 „ — „ „

PRAFURILE purgative gazóse dela Elöpatak

cuprindu in sine partile constitutive solvetórie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindicatoria a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efeptu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si imflaturi ale ficatulu si splinei, la secretiune si escretiune bolnavitiósa de fere. la inchiégare si concretione de fere, si la galbinare ostinata, causate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupulu; la astma (greutate de resufflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si imflatulenti'a matieloru, la hydropica si la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tiav'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si imflaturi de matrice (matra), la fluksiuni séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestiune catra capu si peptu, la sughitiu ostinatu, la hypocondria si hysteria.

Aceste prafuri se potu intrebuintia cu mai mare folosu, cá ori si care alte midiolóce purgative, iritative si drastice. Efeptulu loru este siguru, linu si fara durere, fiinduca partile loru constitutive suntu de o natura linu solvetória, recoritória si alinetória; de acea se póte continuá si intrebuintiarea loru fara periculu mai lungu timp; despre ce mai multe auctoritati medicali si scientifici si multi bolnavi au datu declaratie recunoscutória.

Pretiulu unei cutei cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este **1 fl. v. a.**

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerci de ape minerale si de specierii mai insemnate.

Depoulu principalu si biuroulu de espeditie se afla in Brasiovu in apotec'a „la coróna“ a lui **Gregoriu Száva.**

13